

Høringssvar på endringer i forskrift for tildeling av utdanningsstøtte for 2019-2020

Kunnskapsdepartementet har i sitt høringsnotat (forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for 2019-2020) foreslått flere endringer.

En oppsummering av dette høringssvaret er som følger: Norske Fag- og Friskolers Landsforbund (NFFL) støtter forslaget om å fjerne minstekrav for antall undervisningstimer for videregående opplæring for voksne. NFFL mener det er riktig å justere støttebeløpet til voksne elever i videregående opplæring med fritak for kroppsøvingsfaget, men ser det som veldig beklagelig at dette ikke også skal gjelde voksne elever uten voksenrett. NFFL støtter videre opptrapping i den årlige studiestøtten. At omgjøring av lån til stipend framover skal avhenge av fullført grad, er et forslag NFFL er sterkt imot. NFFL støtter justering av definisjonen av hvem som regnes som borteboere i studietiden.

Vi ønsker å gå nærmere inn på to av disse forslagene:

Justere støttebeløp for voksne elever i videregående opplæring med fritak for kroppsøvingsfaget

Resultatet av dette forslaget er at voksne elever med rett til videregående opplæring som i dag får støtte til deltidsutdanning, får et høyere støttebeløp. Siden støtten fra Lånekassen tildeles trinnvis, fører fritak fra kroppsøving til at mange elever ligger rett under neste trinn for utbetalt støtte. Voksne elever som tar videregående utdanning har, som departementet skriver, liten inntekt ved siden av støtten. Derfor er det ofte små marginer som avgjør om det er økonomisk mulig for denne gruppen å prioritere skolegang. Den foreslåtte justeringen vil gjøre at flere vil motta et noe høyere støttebeløp. Dette er en god løsning for å få flere til å gjennomføre videregående utdanning. NFFL mener det imidlertid er svært beklagelig at dette ikke også skal gjelde voksne elever uten voksenrett til videregående opplæring. Departementet viser til at dette for eksempel er de som tar opp igjen fag som privatist. I denne sammenhengen vil vi trekke fram et annet eksempel. Flere av NFFLs medlemsskoler tilbyr videregående utdanning. Når det kommer til for eksempel håndverksfag, er det mange voksne søkere til disse fagene som allerede har fullført en videregående utdanning. Disse er derfor elever uten voksenrett. Det er i dag flere byråkratiske og økonomiske utfordringer for denne gruppen voksne for å kunne søke seg til og å gjennomføre en slik utdanning. For denne gruppen elever er dette eneste veien til en spesiell type yrkeskompetanse. Samtidig utgjør ikke dette en stor gruppe. Å innlemme voksne elever uten voksenrett, vil derfor ha liten økonomisk betydning for staten, men en stor økonomisk betydning for elevene det gjelder. Å justere støttebeløpet for disse som har fritak fra kroppsøvingsfaget, men som ikke har voksenrett, vil bidra til å fjerne en av hindringene for rekruttering til små og viktige håndverksfag. NFFL mener derfor at voksne elever uten voksenrett bør omfattes av den nye ordningen.

Omgjøring av til stipend ved fullført grad

I dag utbetales studiestøtte som lån. Inntil 40 prosent av dette lånet kan bli omgjort til stipend ved bestått planlagt utdanning for det enkelte semester. Kunnskapsdepartementet forslår en endring i dette og ønsker at dette deles opp ved at 25 prosent er avhengig av fullførte planlagt progresjon per semester mens 15 prosent skal omgjøres til stipend ved fullført grad. Departementet foreslår at dette skal gjelde for høyere utdanning og presiserer at det *ikke* skal gjelde for fagskoleutdanning, videregående opplæring for voksne, folkehøgskole og andre utdanninger som omfattes av gjeldende

ordning for omgjøring av lån til stipend. NFFL mener det er bra at disse skoleløpene ikke er inkludert i det nye forslaget. Samtidig beklager NFFL sterkt at dette prinsippet innføres for omgjøring av lån til stipend og fraråder å innlemme flere utdanningsløp i denne ordningen.

Som departementet selv skriver vil for eksempel videreutdanning som ikke fører frem til en grad, gi lavere stipendandel enn tidligere. NFFL mener at videreutdanning har stor verdi for enkeltmennesket og samfunnet også når det ikke fører fram til en full grad. Verdien av dette er imidlertid vanskeligere å måle. Gjennomføringsgrad er en faktor som er lett å måle og NFFL mener det er beklagelig at dette derfor skal få økt betydning. Den foreslåtte ordningen skal motivere studenter til å gjennomføre en påbegynt grad, men den vil samtidig øke terskelen for å ta fag eller en videreutdanning uten å avslutte en hel grad. Departementet skriver at det er få personer som i dag bruker Lånekassen til å finansiere videreutdanning og at flesteparten av de som gjør det, har for høy inntekt til å ha rett på stipend. NFFL synes det er vanskelig å forstå hvorfor en da ønsker å ramme den gruppen som tar videreutdanning og som har lav nok inntekt til å få utløst stipend. Da blir videreutdanning i større grad et gode som er avhengig av inntekt.

Regjeringa har startet arbeidet med kompetansereformen «Lære heile livet». Kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner sier dette om den nye reformen: «Vi bruker dei gode tidene aktivt for at omstillinga av norsk økonomi fortset. Ingen skal gå ut på dato i det norske arbeidslivet. Skal vi unngå det, må vi satse mykje meir på etter- og vidareutdanning i åra som kjem». Reformen har som intensjon å bidra til at flere kan stå lengre i jobb og at arbeidstakere får den nødvendige kompetansen for å kunne fortsette å stå i jobb. Slik NFFL ser det, vil de foreslåtte reglene for omgjøring av lån til stipend, bidra til det motsatte.